

Dosar nr. 3r-314/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: A. Paniș)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, G. Dașchevici, V. Negru)

DECIZIE

20 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Aliona Miron

examinând recursul depus de SRL „BAS”, reprezentată de avocatul Maxim Sidorenco,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „BAS” împotriva Primăriei comunei Grătiești cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ,

împotriva încheierii din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de SRL „BAS”, reprezentată de avocatul Maxim Sidorenco, împotriva hotărârii din 10 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 04 iulie 2014, SRL „BAS” a depus cerere de chemare în judecată în contencios administrativ împotriva Primăriei comunei Grătiești cu privire la recunoașterea ca fiind ilegal refuzul și obligarea Primăriei comunei Grătiești să elibereze un certificat de urbanism pentru elaborarea documentației de proiect pentru construcția bunului imobil, construcție ușoară - box pentru servicii de autoreparație, pe terenul cu numărul cadastral 0155202361, situat pe km 11 Chisinau - Bălți, cu suprafața 0,1022 ha.

Prin hotărârea din 10 martie 2021 a Judecătoriei Chisinau sediul Râșcani s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de SRL „BAS” împotriva Primăriei comunei Grătiești cu privire la anularea refuzului eliberării certificatului de urbanism, obligarea eliberării certificatului de urbanism, ca fiind neîntemeiată.

La data de 18 martie 2021, SRL „BAS”, prin intermediul oficiului poștal, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 10 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

Ulterior, la data de 21 iunie 2021, SRL „BAS”, prin intermediul oficiului poștal, a depus apel motivat.

Prin încheierea din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de SRL „BAS” împotriva hotărârii din 10 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că apelanții nu au depus în termen

legal motivarea apelului.

La data de 09 august 2021, SRL „BAS”, reprezentată de avocatul Maxim Sidorencu, prin intermediul oficiului poștal a depus recurs împotriva încheierii din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii instanței de apel și dispunerea judecării apelului depus de SRL „BAS” împotriva hotărârii din 10 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

În motivarea recursului, recurenta SRL „BAS”, reprezentată de avocatul Maxim Sidorencu, a indicat dezacordul cu încheierea instanței de apel, întrucât concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

La fel, cu referire la netemeinicia încheierii contestate recurenta SRL „BAS”, reprezentată de avocatul Maxim Sidorencu, a susținut că hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost contestată în interiorul termenului de 30 zile, conform prevederilor art.232 alin.(1) din Codul administrativ.

Recurenta SRL „BAS”, reprezentată de avocatul Maxim Sidorencu, a accentuat că la data de 14 mai 2021 instanța de fond i-a transmis hotărârea motivată, iar potrivit datelor paginii web a Curții de Apel Chișinău dosarul a fost înregistrat la Curtea de Apel Chișinău la data de 24 mai 2021, despre care fapt nu a fost informată de către instanța de apel.

Recurenta, reprezentată de avocatul Maxim Sidorencu consideră că asemenea înștiințare este una imperativă, deoarece apelantul urma să fie informat despre transmiterea cauzei în instanța de apel și primirea acesteia spre examinare, să cunoască completul de judecată al instanței de apel.

De asemenea, avocatul Maxim Sidorencu, în interesele recurente, a mai indicat că, după înregistrarea dosarului în instanța de apel, nu a fost emisă o încheiere de a nu da curs cererii de apel cu stabilirea unui termen pentru înlăturarea neajunsurilor.

În final, avocatul Maxim Sidorencu, în interesele recurente, a accentuat că prin lipsa înștiințărilor corespunzătoare a fost lipsită de dreptul de a fi informat dacă dosarul a ajuns în instanța de apel și ulterior să înlătore toate deficiențele apelului declarat.

Conform art.241 alin. (1) din Codul administrativ încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

În conformitate cu art.242 din Codul administrativ recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 13 iulie 2021, fiind notificată recurente SRL „BAS” la data de 23 iulie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr.DS8002066307AS anexat la actele cauzei (f.d. 219). Recursul a fost depus de SRL „BAS” la data de 09 august 2021 (f.d. 220-221).

Astfel, instanța de recurs constată că SRL „BAS”, reprezentată de avocatul Maxim Sidorencu s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

Prin prisma art.191 alin.(5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

Conform art.243 alin.(2) din Codul administrativ instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Primăriei comunei Grătiești copia recursului depus de SRL „BAS”.

La data de 28 septembrie 2021, intimatul Primăria comunei Grătiești a recepționat copia recursului nominalizat, însă, nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință.

Studiind actele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul depus de SRL „BAS”, reprezentată de avocatul Maxim Sidorenco, și de a menține încheierea din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Conform art.243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că prin încheierea din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de SRL „BAS” împotriva hotărârii din 10 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că apelanta SRL „BAS” nu a depus motivarea apelului în termenul stabilit la art.232 alin.(2) Cod administrativ.

Instanța de apel a reținut că deși SRL „BAS” i-a fost notificată hotărârea motivată a primei instanțe la data de 14 mai 2021, aceasta, însă, nu a depus motivarea apelului în interiorul termenului legal de 30 de zile de la notificare, termen imperativ prevăzut de lege și nu a solicitat repunerea în termenul de prezentare a cererii de apel motivat.

În conformitate cu art.236 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Potrivit prevederilor art.232 alin.(2) din Codul administrativ motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

În conformitate cu prevederile art.389 Cod civil dacă ultima zi a termenului este o zi de duminică, de sâmbătă sau o zi care, în conformitate cu legea în vigoare, la locul executării obligației este zi de odihnă, termenul expiră în următoarea zi lucrătoare.

Actele cauzei denotă că la data de 18 martie 2021, SRL „BAS” prin intermediul oficiului poștal a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 10 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

Hotărârea motivată din 10 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată SRL „BAS”, prin intermediul oficiului poștal, la data de 14 mai 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr.DS8001655480AS, anexat la actele cauzei (f.d. 208).

Ulterior, la data de 21 iunie 2021, SRL „BAS”, prin intermediul oficiului poștal, a depus motivarea cererii de apel.

Conform art.97 alin.(1) și alin.(3) lit.c) Cod administrativ notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege notificarea prin poștă cu scrisoare recomandată.

Potrivit art.109 alin.(2) Cod administrativ, pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Astfel, termenul de prezentare a motivării apelului, în baza art.232 alin.(2) din Codul administrativ, fiind de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, a început să curgă de la data de 15 mai 2021 și a expirat la data de 13 iunie 2021, zi de duminică, însă, fiind zi nelucrătoare, ultima zi de depunere a apelului motivat a devenit 14 iunie 2021, zi de luni.

În astfel de circumstanțe, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău corect a considerat a fi incidente cazului prevederile art.236 alin.(2) lit.e) Cod administrativ și prin încheierea din 13 iulie 2021 întemeiat a considerat ca fiind inadmisibil apelul depus de SRL „BAS”.

Or, este cert că SRL „BAS”, recepționând la 14 mai 2021 hotărârea motivată a instanței de fond, nu s-a conformat prevederilor legale și nu a depus motivarea apelului în termenul stabilit la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că deși potrivit avizului de recepție a corespondenței nr.DS8001655480AS se constată că SRL „BAS” a recepționat la 14 mai 2021 copia hotărârii motivate din 10 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen și nu a depus motivarea apelului în termen de 30 de zile de la notificare, termen imperativ prevăzut de lege.

Termenul de prezentare a motivării apelului a expirat la data de 14 iunie 2021.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, mobilizează cercetarea cauzei, totodată contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii de către participanții la proces de a se folosi cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Astfel, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Conform art.24 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

În afară de aceasta, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recurenta SRL „BAS”, fiind o persoană juridică, a fost asistată de un avocat, care este o persoană abilitată și calificată, conform art.1 al Legii cu privire la avocatură, să pledeze și să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi, acțiuni însă omise de către acesta. Iar, conform art.47 alin.(3) Codul administrativ, culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

La acest capitol, instanța de recurs menționează că în conformitate cu dispozițiile art.65 alin.(1) din Codul administrativ, culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Argumentul reprezentantului SRL „BAS”, avocatul Maxim Sidorencu, invocat în cererea de recurs, precum că nu a fost informat de către instanța de apel despre parvenirea și primirea spre examinare a cauzei, este unul irelevant, considerente din care nu poate fi apreciat ca fiind unul plauzibil invocat în susținerea cererii de recurs.

Sub acest aspect, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că SRL „BAS” a luat cunoștință la data de 14 mai 2021, de hotărârea motivată a primei instanțe, și prin urmare, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt ignorat cu desăvârșire.

Instanța de recurs punctează că în interiorul termenului cuprins între 14 mai 2021 și 14 iunie 2021, SRL „BAS” a dispus de suficient timp pentru a întocmi și a depune la Curtea de Apel Chișinău motivarea apelului împotriva hotărârii din 10 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

În circumstanțele descrise, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că motivarea apelului împotriva hotărârii din 10 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost prezentată instanței de apel la data de 21 iunie 2021, prin intermediul oficiului poștal, după expirarea termenului stabilit în art.232 alin.(2) Cod administrativ.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv și indiferent al SRL „BAS”, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

Or, buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Reieșind din cele expuse, se constată temeinicia încheierii instanței de apel, deoarece Societatea cu Răspundere Limitată „BAS” prin intermediul reprezentantului său nu au prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art.232 alin.(2) din Codul administrativ, fapt pentru care survin consecințele prevederilor art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ. Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din

Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinirea în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art.6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău este adoptată în conformitate cu normele de drept, cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

Conform art.243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „BAS” și se menține încheierea din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Aliona Miron